

Var Kincsem den bedste galophest nogensinde?

Sidste år læste jeg nedenstående overskrift i en engelsk avis. Den fortsatte:

The shooting of a high-budget international film about Hungary's legendary race horse Kincsem is expected to start in late October 2015, the producer said. Gábor Losonczi told at a press conference that the film entitled The Invincible would be co-produced by Hungary, Britain, Russia, Germany, the US and Austria.

EN NY SEABISCUIT SUCCES?

Det forventes, at filmen får premiere i løbet af 2016. Om den så også kommer til Danmark må vi vente med at få at se.

Filmen om Kincsem er baseret på virkelige hændelser. Den handler om en fejde mellem den ungarske aristokrat Erno von Blascovich og den østrigske officer Otto von Oettingen. Og om den stormfulde kærlighedsaffære mellem Blascovich og von Oettingens uregerlige datter, Klara. Men også om den måske bedste galophest nogensinde.

HVEM VAR KINCSEM?

Kincsem kom til verden 17. marts 1874 på det Ungarnske nationalstutteri. Et stutteri ejet af bla. Kejserinde Elizabeth af Østrig. Topheste

Otto von Oettingen
spilles af Tibor Gaspar

Klara von Oettingen
spilles af Andrea Petrik

Erno Blascovich
spilles af Ervin Nagy

var stort set født på samleband på stutteriet. Kincsem var ejet af den velhavende Ernest von Blascovich. Kincsems mor var Water Nymph, en ungarskfødt hoppe. Faderen var den engelskfødte Cambuscan, der blev købt til Ungarn som 12-årig. Han blev også far til en række klassiske vindere i Ungarn og Tyskland - alle hopper!

MIDDELMÅDIGT UDSEENDE

Blascovich var tilhænger af at sælge sine åringer samlet. Han havde et stutteri i nærheden af Tapioszentmarton, ikke langt fra Budapest. I 1875 havde

han syv åringer, bla. Kincsem. De fem af dem blev købt af Baron Alex Orczy. Men han ville ikke have to af de syv, bla. Kincsem, da han syntes de to kun havde et middelmådigt udseende og næppe ville drive det vidt på væddeløbsbanerne - han skulle bare have vidst! Blascovich besluttede derfor at beholde Kincsem selv.

STJÅLET AF SIGØJNERE

Da Kincsem skulle i træning forud for 2-års sæsonen var hun pludselig væk en morgen. Og det var kun Kincsem, der var væk. Alle de andre heste stod i deres bokse. Efter nogle dage blev hun heldigvis

fundet. Hun var stjålet af nogle sigøjnere. På spørgsmålet om hvorfor man havde stjålet sådan en middelmådigt udseende hest, svarede sigøjnernes leder:

”En sigøjner har det i blodet. Når han ser en hest ud over det sædvanlige, ved han det. De andre i stalden ser måske bedre ud, men de har ikke stjernepotentialer. Det har Kincsem!”

ENGELSK TRÆNER

Blascovich besluttede at sende Kincsem i træning hos englænderen Robert Hesp, en meget farverig personlighed. Han kom til Ungarn for at tage sig af Prince Batthyany's (opdrætter af St. Simon) hunde. Derefter var han hos Ungarns Secret Service i en høj stilling. Så tilbage til hundene, inden han nedsatte sig som træner i 1873.

Fortsættes

Tegning af Kincsems træner, Robert Hesp

Kincsem elskede blomster

Kincsem med Robert Hesp og Elias Madden i sadlen

Byerley Turk og Grimalkin

10 STARTER - 10 SEJRE

Hesp sparede ikke ligefrem sine heste. Således løb Kincsem 10 gange som 2-årig - og vandt 10 gange. Og det var vel at mærke i 10 forskellige byer og tre forskellige lande. Der var max. 14 dage mellem starterne. Men det var nu ikke så usædvanligt. Nogle af de store navne inden Kincsem løb ofte mere end 20 gange i deres første sæson på turfen.

EN HELT I UNGARN

Kincsem blev hurtigt ungarernes helt. Som nævnt var hun ikke noges skønhedsåbenbaring, men hun havde karisma og var en meget bestemt "dame".

Når hun cantrede til start lignede hun en gammel dame med leddegigt. Med flagrende ører og halssænkende fra den ene side til den anden. Senere udtalte hendes jockey, engelskfødte Elias Madden, der red hende i 42 af hendes 45 starter: "Når hun var på vej til start, tænkte hun helt klart mest på græsset ved startstedet. Det

var dengang man ikke anvendte startvogne. Hun gik stille og roligt rundt inden hun fandt en passende mundfuld græs og ignorerede helt starterens forsøg på at få hende på limie med de andre heste. Starteren lod starten gå - uden Kincsem, der tyggende stod og så feltet forsvinde i det fjerne. Men pludselig synes hun at beslutte, at nu var det nok på tiden at få bestilt noget. Hun satte efter dem i et helt usædvanligt tempo.

Det gjorde Kincsem 54 gange - og vandt hver gang!

FRANKIE KINCSEM OG CSALOGANY

Som mange andre berømte væddeløbere havde Kincsem sine særheder. Efter sin første sejr satte Blascovich en buket blomster fast ved hendes hovedtøj. Det blev til en vane, men da Blascovich havde glemt det ved en lejlighed, nægtede hun at blive sadlet af indtil hendes ejer fik købt nogle blomster.

Hun havde to rigtig gode venner:

Katten Csalogany og hendes faste oppasser, Frankie, der blev kaldt "Frankie Kincsem". Mange påstod endog, at det faktisk var Frankie, der trænede Kincsem. Som den stjerne hun var, havde hun naturligvis sin egen togvogn. Men Kincsem nægtede at gå ind i vognen, hvis Frankie og Csalogany ikke var i nærheden.

Kombinationen hest/kat er ikke ukendt. En af de tre stamfædre til alle galopheste. Byerley Turk, havde den samme affektion for "sin kat", Grimalkin.

HVOR ER CSALOGANY?

Kincsem løb kun en enkelt gang i England. Det var da hun vandt Goodwood Cup som 4-årig. Naturligvis vakte den sejr opsigt. Men alligevel havde Csalogany nær stjålet opmærksomheden. Det skyldtes, at ingen kunne finde ham, da Kincsem gik fra borde i Calais. Og uden Csalogany skulle Kingcsem ikke ombord i sin togvogn. Først to timer efter kom katten van-

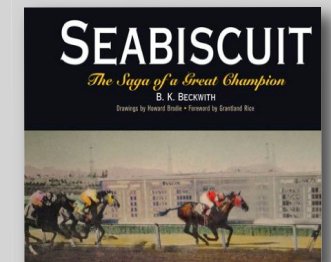
drende ned ad landgangsbroen og srang op på ryggen af Kingcsem. Så gik parret gik ind i togvognen!

SUVERÆN PRÆSTATION

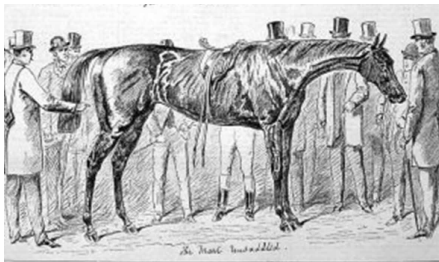
Det store publikum troede ikke deres egne øjne, da de så Kincsem cantre til start til Goodwood Cup 1878. Var det den roste ungarnske vidunderhoppe, der havde vundet 36 gange i 36 starter? Det var det naturligvis, men Kincsem præsenterede, som hun var vant til. Hun kunne da umuligt slå de to engelske udfordrere, der begge var storløbsvindere, bla. Pageant? Men Kincsem vandt let med tre længder. Efter et øjeblik stilhed brød jublen løs. Englænderne har altid forstået at værdsætte en stor præstation. Det vides ikke med sikkerhed om den hesteinteresserede Prins af Wales var på Goodwood, men sikkert er det, at han bød på Kincsem. Men hun var ikke til salg. "Jeg ville ikke turde vende tilbage til Ungarn uden Kincsem" sagde Blascovich.

"Hun var lang som en ubåd og mager som en sulten leopard. Hendes hals var nærmest U-formet. Hun havde ører som et muldyr. Hendes hale mindede mest af alt om en brugt karklud. Og oven i alt dette var hun særdeles doven, ranglet og skødesløs. Hun kunne spise dagen lang. Hun havde hængebug og søvnige øjne."

te

- noget af en karakteristik. Men skrevet af B. K. Beckwith, der måske har skrevet den bedste bog om Seabiscuit.

Øverst den meget hesteinteresserede Prince Of Wales, der måske overværede Kincsems lette sejr i Goodwood Cup. Sikker er det, at han bød på Kincsem efter løbet. Men Kincsem var ikke til salg. Nederst: Kincsem beundres efter sejren.

Budagyongye

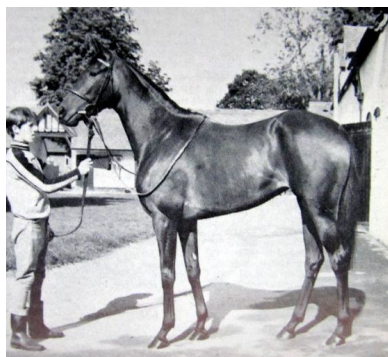
Kincsems sidste sæson på turfen var i 1879, hvor hun vandt 12 gange, heraf tre walkovers.

Karrierens fabelagtige resultat blev 54 starter og lige så mange sejre. Én af dem var dødt løb.

SUCCESSION I STUTTERIET

Der er lidt modstridende oplysninger om, hvorfor hun endte sin karriere. En går på, at hun blev sparket af en staldkammerat, en anden, at sygdom satte en stopper for løbskarrieren.

Kincsem blev en succes i stutternet, hvor hun fik fem afkom. Datteren Budagyongye v/ Bucaneer. Hun vandt bl.a. Tysk Derby og var tredje i Østrigs Derby. Budagyongyes senere afkom tæller bl.a. Seventh Bridge fra 1966, der vandt Princess Royal Stakes. Og blandt Seventh Brides afkom var bl.a. Polygamy, der vandt såvel 1000 Guineas som Oaks i 1971. Med den engelske derbyvinder

Seventh Bridge

fra 1873, Doncaster, fik Kincsem to afkom. Doncaster blev senere også far til Bend Or.

De to føl var hingsten Kincs-Or og hendes sidste føl var en hoppe, Kincs. Førstnævnte var en god Stakes-vinder i Amerika, men døde desværre allerede som 3-årig.

Mange af nutidens væddeløbere kan føres tilbage til Kincsem. Og op gennem tiden har der været fremragende heste.

DØDE SAMME DAG HUN FOLEDE

Kort efter Kincsem havde født Kincs, døde hun efter et alvorligt anfald af kolik. Og som næsten alting var usædvanligt omkring hende døde hun på sin fødselsdag 17. marts 1887. Kincsems død var en verdensnyhed. Og Ungarn mistede ikke blot en usædvanlig stjerne den dag. Hun var alle ungareres kæledægge. Der var tre dages offi-

Doncaster

cielle sørgedage. Der blev flaget på halv stang og ved alle grænseovergange var bommenne med forsynet sorte sørgebind.

Og man kan ikke besøge Ungarn i dag uden at blive gjort opmærksom på deres heltinde. I Kincsem Horse Park, hvor Budapests væddeløbsbane ligger, er der bl.a. en statue i fuld størrelse. Men også i mange andre byer kan man støde på statuer af hende. Besøg også Ungarns Nationale Museum, hvor Kincsems skelet er udstillet.

SUCCESSION I AMERIKA

Så langt væk som i Amerika blev hun mindet med en statue ved indgangen til Keenelands paddock. Den er i dag erstattet af en mindre statue andet steds på Banen.

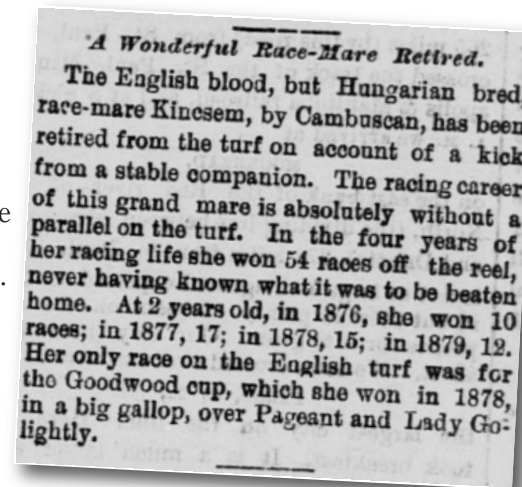

Kincsem statuen i Kincsem Horse Park

Heldigvis efterlod Kincsem sig fem føl, hvoraf den ene dog døde som 3-årig i Amerika. Men de andre har bragt blodet videre.

HVOR GOD VAR KINCSEM?

Det kan naturligvis ikke undgås, at der er foretaget sammenligninger mellem Kincsem og andre fremragende væddeløbere gennem tiderne. Hvem er bedst? Det skal jeg ikke tage stilling til her. Men for mig vil Kincsem altid stå som en lysende stjerne på fuldblodets farverige himmel.

A Wonderful Race-Mare Retired.
The English blood, but Hungarian bred, race-mare Kincsem, by Cambuscan, has been retired from the turf on account of a kick from a stable companion. The racing career of this grand mare is absolutely without a parallel on the turf. In the four years of her racing life she won 54 races off the reel, never having known what it was to be beaten home. At 2 years old, in 1876, she won 10 races; in 1877, 17; in 1878, 15; in 1879, 12. Her only race on the English turf was for the Goodwood cup, which she won in 1878, in a big gallop, over Pageant and Lady Go-lightly.